

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašininuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti neviseškai aiškus ir tikslus. Ombudsmenas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimų. Patikimiausių ir teisiškai tikslių informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų [kalbų ir vertimo politikoje](#) [Nuoroda].

Sprendimas byloje 1375/2016/JAS - Sprendimas byloje X dėl to, kaip Europos Komisija nagrinėjo susirūpinimą keliančius klausimus, pratęsus leidimą naudoti herbicidų sudėtyje esantį glifosatą

Sprendimas

Byla 1375/2016/JAS - **Atidaryta** 08/02/2017 - **Sprendimas** 08/02/2017 - **Atitinkama institucija** Europos Komisija (Netinkamo administravimo faktas nenustatytas) |

Remiantis gero administravimo principu, viešojo įstaiga turi deramai atsakyti į piliečių laiškus. Tai ypač svarbu ES institucijoms, kaip antai Komisijai, kadangi tokioms viršvalstybinio lygmens organizacijoms visuomet kyla didesnė rizika atrodyti atitolusioms nuo piliečių. Tačiau viešojo intereso sumetimais pastangos palaikyti bendravimą su piliečiais taip pat turi būti proporcingos ir adekvačios. Jei piliečio laiškų turinys ima kartotis, toliau atsakinėti į tokius laiškus gali būti netikslinga.

Išnagrinėjusi šį klausimą, ombudsmenė nustatė, kad Komisija ne kartą nusiuntė atsakymus į skundo pateikėjo iškeltus klausimus ir nuodugniai paaiškino, kaip vyksta tokių medžiagų kaip glifosatas mokslinio vertinimo procedūra. Be to, dar nenuspręsta, ar leidimas naudoti glifosatą bus pratęstas; laukiant šio sprendimo dabartinis leidimas pratęstas tik trumpam laikotarpiui. Ombudsmenė padarė išvadą, kad Komisija su skundo pateikėju bendravo tinkamai ir kad Komisijos veiksmuose netinkamo administravimo nėra.

Byla buvo susijusi su Europos Komisijos bendradarbiavimu su pareiškėju, Jungtinės Karalystės piliečiu, kuris su juo daugiau nei metus bendravo dėl glifosato, kuris yra piktžolių žudikų veiklioji sudedamoji dalis, patvirtinimo atnaujinimo. Kelis kartus pasikeitusi susirašinėjimu, Komisija nusprendė skundo pateikėjui nebeatsakyti. Skundo pateikėjas teigė, kad toliau rašydavo Komisijai, nes manė, kad ji tinkamai neišsprendė jo iškeltų pagrįstų susirūpinimą keliančių klausimų.

Tai yra geras administravimas, kad viešojo įstaiga tinkamai bendrautų su piliečiais. Tai ypač

svarbu ES institucijoms, pavyzdžiui, Komisijai, nes visada kyla didesnė rizika, kad tokios viršvalstybinės įstaigos atsidurs toli nuo piliečių. Tačiau taip pat svarbu, kad pastangos palaikyti ryšius su piliečiais būtų pagrįstos ir proporcingos. Jei piliečio korespondencija pasikartos, gali būti nenaudinga tęsti tą korespondenciją.

Ombudsmenas pasiteiravo šiuo klausimu ir nustatė, kad Komisija ne kartą nagrinėjo skundo pateikėjo laiškuose iškeltus klausimus ir susirūpinimą keliančius klausimus. Ji išsamiai paaiškino mokslinio vertinimo procesą, taikomą tokioms medžiagoms kaip glifosatas įvertinti. Be to, dar nepriimtas joks sprendimas dėl glifosato patvirtinimo galiojimo pratęsimo; kol bus priimtas tas sprendimas, galiojančio patvirtinimo galiojimas buvo pratęstas trumpuoju laikotarpiu. Taigi ombudsmenas padarė išvadą, kad Komisija tinkamai susisiekė su skundo pateikėju ir kad Komisija nevykdė netinkamo administravimo.

Dėl skundo aplinkybių

1. Peticijos pateikėjas, Didžiosios Britanijos pilietis, 2015 ir 2016 m. kelis kartus kreipėsi į Europos Komisiją dėl **glifosato**, veikliosios medžiagos, naudojamos plačiai naudojamų **herbicidų** gamyboje, patvirtinimo **atnaujinimo**.

2. Pagrindinės aplinkybės yra tokios. Nuo 2012 m. atliekamas glifosato vertinimas dėl **galimo patvirtinimo ES mastu atnaujinimo** ES teisės aktuose nustatyta tvarka [1]. 2014 m. sausio mėn. Europos maisto saugos tarnyba (EMST) pradėjo Vokietijos glifosato ataskaitos tarpusavio peržiūrą. Vokietija yra pagrindinė valstybė narė, atsakinga už atnaujinimo vertinimą. 2015 m. kovo mėn. Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra (IARC), specializuota Pasaulio sveikatos organizacijos vėžio agentūra, paskelbė ataskaitą, kurioje teigiama, kad glifosatas yra „*galbūt kancerogeninis žmonėms*“ [2]. Tada Komisija paprašė EFSA išnagrinėti IARC nustatytus faktus ir padaryti savo išvadas.

3. 2015 m. lapkričio mėn. EFSA padarė išvadą, kad „*nepatikima, kad glifosatas keltų kancerogeninį pavojų žmonėms, ir įrodymai nepatvirtina klasifikavimo atsižvelgiant į jo kancerogeninį potencialą*“ [3].

4. Vėliau ES valstybės narės nesusitarė dėl glifosato patvirtinimo galiojimo pratęsimo prieš pasibaigiant galiojančiam patvirtinimo laikotarpiui [4]. Kelios valstybės narės laikėsi nuomonės, kad prieš priimant sprendimą dėl atnaujinimo tikslinga gauti Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) Rizikos vertinimo komiteto nuomonę.

5. 2016 m. birželio mėn. Komisija **laikinaai pratęsė glifosato patvirtinimo** galiojimą ne vėliau kaip iki 2017 m. pabaigos [5]. Ji nurodė, kad taip padarė, kad ECHA turėtų laiko pateikti savo nuomonę dėl glifosato. Ji nurodė, kad tada, kai valstybės narės ir Komisija nuspręs dėl glifosato patvirtinimo atnaujinimo, į ECHA išvadas bus atsižvelgta.

6. Tuo pat metu Komisija pateikė keletą rekomendacijų dėl glifosato pagrindu pagamintų produktų naudojimo [6]. Tai apima griežtesnį glifosato naudojimo prieš derlių tikrinimą ir įpareigojimą kuo labiau sumažinti jo naudojimą tam tikrose vietose, pavyzdžiui, viešuosiuose

parkuose ir žaidimų aikštelėse.

7. Skundo pateikėjas rašė Komisijai apie glifosato atnaujinimą maždaug dvidešimt kartų 2015 ir 2016 m. Komisija kelis kartus atsakė skundo pateikėjui. Galiausiai Komisija pranešė skundo pateikėjui, kad ji nebeatsakys į būsimą susirašinėjimą šiuo klausimu, nes, jos nuomone, tai pasikartoja.

8. 2016 m. rugsėjo mėn. skundo pateikėjas pateikė skundą ombudsmenui. Skundo pateikėjas paaiškino, kad jam susirūpinimą kelia ne Komisijos atsisakymas atsakyti į jo korespondenciją, bet „ES pareigūnų nesugebėjimas išspręsti šiuose raštuose iškeltus labai pagrįstus susirūpinimą keliančius klausimus“. Visų pirma skundo pateikėjas teigė, kad nors glifosatas „buvo peržiūrėtas kaip herbicidas [...], jis taip pat yra biocidas, apie kurį nieko nepasakyta“.

Tyrimas

9. Ombudsmenas pradėjo skundo tyrimą ir nusprendė išnagrinėti bet kokią ryšį tarp Komisijos sprendimo nutraukti bendradarbiavimą su skundo pateikėju ir klausimo, ar ji iš tikrųjų atsakė į jo iškeltus klausimus. Todėl šiame tyrime nagrinėjamas Komisijos sprendimas nutraukti ryšius su skundo pateikėju ir klausimas, ar ji išsprendė jam susirūpinimą keliančius klausimus dėl herbicido sudedamosios dalies glifosato patvirtinimo.

10. Tada ombudsmenas atliko išsamią Komisijos ir skundo pateikėjo susirašinėjimo analizę ir paprašė skundo pateikėjo pateikti papildomos informacijos. Ji taip pat atliko savo mokslinius tyrimus.

Tvirtinimas, kad Komisija nepagrįstai nutraukė ryšius su skundo pateikėju ir neišsprendė jam susirūpinimą keliančių klausimų

Skundo pateikėjo ir institucijos pateikti argumentai

11. Skundo pateikėjas Komisijai išreiškė keletą susirūpinimą keliančių klausimų dėl glifosato poveikio žmonių sveikatai. Jis teigė, kad Komisijos požiūris buvo nepakankamai griežtas ir nesprendžia kai kurių svarbių klausimų. Skundo pateikėjas taip pat suabejojo EFSA ir Vokietijos, valstybės narės, atsakingos už patvirtinimo galiojimo pratęsimo vertinimo ataskaitą, moksliniu vertinimu.

12. Komisija paaiškino skundo pateikėjui glifosato patvirtinimo atnaujinimo procesą, kuris tuo metu tebevyko. Komisija pažymėjo, kad šis procesas apėmė Vokietijos valdžios institucijų jau atlikto vertinimo tarpusavio vertinimą, kurį atliko EFSA ir visos kitos ES valstybės narės. Komisija taip pat pareiškė rimtai atsižvelgusi į skundo pateikėjo pateiktą informaciją ir susirūpinimą keliančius klausimus. Komisija nurodė, kad skundo pateikėjo nurodyti leidiniai buvo apsvarstyti atliekant mokslinį vertinimą. Ji pridūrė, kad buvo surengtos viešos konsultacijos, kurios suteikė piliečiams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams platformą išreikšti savo susirūpinimą. Ji nurodė, kad EFSA išvada ir aiškinamieji dokumentai (įskaitant Vokietijos ataskaitą) buvo paskelbti viešai [7].

13. Galiausiai Komisija pareiškė suprantanti piliečių susirūpinimą ir nuogąstavimus dėl glifosato ir jo poveikio jiems iš maisto ir kitų šaltinių. Todėl buvo svarbu užtikrinti, kad sprendimų priėmimą remtų patikimas mokslas. Dėl kancerogeniškumo Komisija teigė, kad EMST išvada, kad glifosatas „*nepatikima, kad keltų kancerogeninį pavojų žmonėms*“, buvo patvirtinta 2016 m. gegužės mėn. Jungtiniame JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos ir Pasaulio sveikatos organizacijos susitikime dėl pesticidų liekanų (JMPR) atliktame glifosato rizikos vertinime. Bendrame susitikime padaryta išvada, kad glifosatas „*nėra tikėtinas kancerogeninis pavojus žmonėms dėl sąlyčio su maistu*“ [8]. Komisija pareiškė, kad „*ES pesticidų reglamentavimo sistema yra itin patikima ir ja užtikrinama, kad prieš priimant bet kokį sprendimą, ar medžiagos gali būti patvirtintos, ar ne, būtų atliktas griežtas mokslinis medžiagų vertinimas. Medžiagos patvirtinamos tik tada, kai įrodoma, kad realiomis naudojimo sąlygomis nedaromas nepriimtinas poveikis žmonių ar gyvūnų sveikatai arba aplinkai.*“ Komisija nurodė, kad ji ir toliau pašalins medžiagas iš rinkos, jei nebus įrodyta, kad laikomasi griežtų patvirtinimo kriterijų.

14. Komisija skundo pateikėjui išsiuntė maždaug septynis laiškus, kol ji nusprendė nebeteikti atsakymo.

Ombudsmeno vertinimas

15. Geras administravimas yra tai, kad viešoji įstaiga tiesiogiai bendrauja su piliečiais, kurie reiškia susirūpinimą dėl viešosios politikos. Tai ypač svarbu ES institucijoms, pavyzdžiui, Komisijai, nes esama didesnės rizikos, kad jos, kaip viršvalstybinės institucijos, atrodys atokios nuo piliečių. Vis dėlto, atsižvelgiant į viešąjį interesą, tokio susirašinėjimo apimtis būtų pagrįsta ir proporcinga. Jei konkreti piliečio korespondencija tampa pasikartojanti arba pernelyg didelė, gali būti neproporcinga tęsti tą konkrečią korespondenciją.

16. Šiuo atveju ombudsmenas mano, kad Komisija keletą kartų išsprendė skundo pateikėjo laiškuose iškeltus klausimus ir susirūpinimą keliančius klausimus. Jame **išsamiai** paaiškintas mokslinio vertinimo procesas, skirtas tokioms medžiagoms kaip glifosatas įvertinti. Komisija taip pat paaiškino, kaip ji atsižvelgė į skirtingas išvadas dėl kancerogeniškumo. Konkrečiai Komisija skundo pateikėjui nurodė, kad atliekant bendrą vertinimą buvo atsižvelgta į jo nurodytą leidinį, kuriuo grindžiamas argumentas dėl glifosato biocidinio pobūdžio [9]. Todėl ombudsmenas daro išvadą, kad Komisija tinkamai susisiekė su skundo pateikėju. Ji taip pat daro išvadą, kad tolesnis skundo pateikėjo susirašinėjimas šiuo klausimu iš tiesų pasikartojo ir kad dėl to nebuvo tinkamai naudojami viešieji ištekliai, kad būtų galima tęsti šią konkrečią korespondenciją. Kartu Ombudsmenas pripažįsta, kad skundo pateikėjo korespondencijos tęsinys iš savo pozicijos atspindėjo jo tikrą susirūpinimą dėl glifosato ir neketino būti nepagrįstas. Tačiau visomis aplinkybėmis ombudsmenas mano, kad Komisijos sprendimas nutraukti šį konkretų susirašinėjimą nebuvo laikomas netinkamu administravimu.

17. Skundo pateikėjas taip pat **suabejojo EFSA atliktu moksliniu vertinimu** ir EFSA išvadamis grindžiamu Komisijos sprendimu. Nepaisant Komisijos pastangų pateikti skundo pateikėjo paaiškinimus, skundo pateikėjas laikėsi nuomonės, kad Komisija neatsižvelgė į jo išreikštą susirūpinimą dėl žalos, kuri, jo nuomone, būtų padaryta dėl glifosato patvirtinimo

atnaujinimo.

18. Pirmą, ombudsmenė pažymi, kad ji neturi kompetencijos vertinti susijusių specializuotų mokslo įstaigų mokslinį vertinimą. Tačiau ji gali patikrinti, ar tokios įstaigos piliečiams pateikė tinkamą informaciją apie jų darbą. Kalbant apie šį tyrimą, atrodo, kad taip buvo.

19. Ombudsmenas taip pat pažymi, kad Komisija neatnaujino glifosato patvirtinimo. Ji **laikina** (ne vėliau kaip iki 2017 m. pabaigos) pratęsė savo ankstesnį patvirtinimą, kad priimdama sprendimą dėl galimo patvirtinimo galiojimo pratęsimo ECHA galėtų susipažinti su savo nuomone. ECHA Rizikos vertinimo komiteto nuomonė turi būti pateikta iki 2017 m. lapkričio mėn. pabaigos [10]. Kai nuomonė bus pateikta, valstybės narės kartu su Komisija nuspręs, ar pratęsti glifosato patvirtinimo galiojimą. Ombudsmenė taip pat pažymi, kad EFSA [11] ir ECHA [12] surengė **viešas konsultacijas** dėl glifosato, atsižvelgdamos į jų atitinkamus mokslinius vertinimus.

20. Kaip nurodyta pirmiau, kai kurios mokslinės įstaigos – IARC (*galbūt kancerogeninės žmonėms*) – JMPR (*negali kelti kancerogeninės rizikos žmonėms dėl sąlyčio su maistu*) ir EMST (*nepatikima, kad gali kelti kancerogeninį pavojų žmonėms*) – padarė šiek tiek kitokias išvadas dėl glifosato kancerogeninio potencialo. Kai kurie iš šių skirtumų gali būti susiję su skirtingais šių mokslo įstaigų taikomais vertinimo metodais. Visų pirma IARC išvada grindžiama pavojaus vertinimu, o JMPR vertinimas yra „rizikos“ vertinimas; Pirmosiose neatsižvelgiama į poveikio ar nurijimo lygį, kuriam esant glifosatas gali būti pavojingas, o antrasis yra susijęs su rizika esant normaliam arba numatomam poveikio ar nurijimo lygiui [13]. Atsižvelgiant į tai, Komisijos sprendimas laukti ECHA mokslinės nuomonės atrodo pagrįstas.

21. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta pirmiau, ombudsmenas daro išvadą, kad Komisija nevykdė netinkamo administravimo.

Išvada

Remdamasis šio skundo tyrimu, ombudsmenas jį užbaigia pateikdamas tokią išvadą [14]:

Komisija nevykdė netinkamo administravimo.

Apie šį sprendimą bus pranešta skundo pateikėjui ir Komisijai.

Strasbūras, 2017 02 08,

Emily O'Reilly

Europos ombudsmenas

[1] 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantį Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009, p. 1).

[2] <http://www.iarc.fr/en/media-centre/iarcnews/pdf/MonographVolume112.pdf> [Nuoroda]

[3] <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302> [Nuoroda]

[4] http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-16-2357_de.htm [Nuoroda]

[5] 2016 m. birželio 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1056, kuriuo dėl veikliosios medžiagos glifosato patvirtinimo galiojimo pratęsimo iš dalies keičiamas įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 540/2011 (OL L 173, 2016, p. 52), kurį galima rasti adresu <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1056> [Nuoroda]

[6] 2016 m. rugpjūčio 1 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1313, kuriuo dėl veikliosios medžiagos glifosato patvirtinimo sąlygų iš dalies keičiamas įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 540/2011 (OL L 208, 2016, p. 1).
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2016.208.01.0001.01.ENG [Nuoroda]

[7] Galima rasti adresu <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/151119a> [Nuoroda]

[8] <http://www.who.int/foodsafety/jmprsummary2016.pdf?ua=1> [Nuoroda]

[9] Konkrečiai, Komisija nurodė, kad Samsel ir Seneff publikacijoje "Glifosatas slopina citochromo P450 fermentą ir aminorūgščių biosintezę žarnyno mikrobiome: „Entropy 2013“, 15, 1416–1463 m., ataskaitą rengianti valstybė narė įvertino ir apsvarstė glifosato tarpusavio vertinimą. Skundo pateikėjas visų pirma rėmėsi šiuo paskelbimu tvirtindamas, kad glifosatas turėjo būti vertinamas kaip biocidas.

[10] <https://echa.europa.eu/chemicals-in-our-life/hot-topics/glyphosate> [Nuoroda]

[11] Šiuo klausimu žr. Sprendimą byloje 952/2014/OV dėl Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) viešų konsultacijų dėl herbicido glifosato patvirtinimo atnaujinimo procedūros, kurią galima rasti adresu <https://www.ombudsman.europa.eu/cases/decision.faces/en/61376/html.bookmark> [Nuoroda]

[12]

https://echa.europa.eu/view-article/-/journal_content/title/public-consultation-on-the-harmonised-classification-and-labeling [Nuoroda]

[13] Išsamesnį paaiškinimą žr. <http://www.who.int/foodsafety/faq/en/> [Nuoroda]

[14] Informaciją apie Ombudsmeno peržiūros procedūrą galima rasti interneto svetainėje
[Nuoroda]<http://www.ombudsman.europa.eu/en/atyourservice/complainantsrights.faces>
[Nuoroda]